

Pravda a „pravost“ / Pravost a „Pravda“
Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 15. 6. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 15. 6. 2008

Pravda a „pravost“ / Pravost a „Pravda“

Tzv. „pravost“ se nikdy netýká pouze ze všech kontextů izolované jednotlivé „skutečnosti“ (vposledu tedy „pravého jsoucna“, jak jsme se naučili to nazývat). To zní jako paradox, eventuelně jako paralogismus: žádné pravé jsoucno není a nemůže být „pravé“, pokud je izolujeme ze skutečných („reálných“) kontextů. Lze to však přesvědčivě objasnit a zdůvodnit. Každé „pravé jsoucno“ je zevnitř integrovaným celkem, což znamená, že se svou vnitřní, nepředmětnou stránkou vztahuje i ke svým jednotlivým „složkám“ (které samy o sobě mají rovněž své „nitro“, jehož prostřednictvím může být a je ovlivňováno jeho „chování“ vůči ostatním složkám téhož „pravého jsoucna“ jakožto celku).

„Pravost“ chování těchto sub-složek má tedy svou „normu“ (své „kritérium“) v tom, jak se celé „pravé jsoucno“ samo chová a jak se vztahuje také samo k sobě, tedy i ke své bylosti a budosti. Na druhé straně rovněž platí, že každé pravé jsoucno se nějak vztahuje ke svému bližšímu i vzdálenějšímu okolí, a to nikoli pouze sekundárně. Vztahy každého pravého jsoucna k okolí, tj. k okolním pravým jsoucňům (a eventuelně také hromadám pravých jsoucen) jsou spolukonstitutivní pro chování onoho pravého jsoucna, které je tak „situováno“. Žádné pravé jsoucno se neobejde bez své vlastní situovanosti (a tím se rozumí nejen situovanost v nejbližším okolí, ale vůbec situovanost „ve světě“).

„Pravost“ každého takového pravého jsoucna se tedy netýká pouze tohoto jsoucna samého, ale také jeho situovanosti resp. jeho chování v dané situaci (v daných situacích, neboť také situovanost každého pravého jsoucna je v pohybu, tj. je „událostního“ charakteru, je událostí, byť „nepravou“, tedy spíše procesem, sledem nepravých událostí). A nyní tedy spějeme k vlastnímu tématu: co je normou (či kritériem) „pravosti“ tam, kde jde o pouhé procesy, o série a někdy chaotické „hromady“ nepravých událostí, které se v jakémsi pseudocelku vrší jedna na druhou a jedna stíhá druhou? Zde právě je třeba náležitě rozlišovat: pro nepravé události (které nejsou vnitřně integrovány, ale jsou jakožto takové jen jakoby „vnímány“ a tedy vlastně „integrovány pouze zvenčí) neplatí žádná taková kritéria, neboť nepravé události (podobně jako by to platilo pro mrtvé „elementy“, kdyby nějaké byly) neexistuje žádný způsob, jak by mohly být „osloveny“ nepředmětnou skutečností, tj. nějakými nepředmětnými výzvami. Normy a kritéria – byť nepředmětná – platí pouze pro pravá jsoucna a pro to jak se chovají ve svých proměnlivých („tekutých“) situacích, tj. pro jejich reaktivitu. A tato nepředmětná „platnost“ je umožněna a zprostředkována vnitřní stránkou pravých jsoucen. Ostatně jen díky tomu je možné, aby vnitřní stránka sub-složek pravého jsoucna mohla být „ovlivněna“ rovněž přes vnitřní stránku pravého jsoucna jako celku, která musí z toho důvodu mít větší „hloubku“ své vlastní nepředmětnosti a tím i jakousi „autoritu“ pro vnitřní stránky oněch subsložek, které jsou také pravými jsoucny, nyní ovšem zapojenými do je přesahujícího „celku“, tj. super-jsoucna, super-události.

(Písek, 080615-3.)